

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Registratienummer: Z-24029-WS/3586/1

Datum: 28 juni 2016

Soort Voorstel: Adviesnota

Onderwerp: Sluiting Den Deylschool / uitbreiding en tijdelijke huisvesting
Herenwegschoon

Portefeuillehouder: Zweerts de Jong

Programma: Meedoen

Kernboodschap: Voor passende huisvesting voor de leerlingen van de
Herenwegschoon, schooljaar 2016/2017, zorg te dragen

Bijlagen: nee

Stukken ter inzage: nee

Beslisapunten:

1. Voorgesteld wordt om de noodzaak van de uitbreiding van de Herenwegschoon vast te stellen, met dien verstande dat omvang in m² en de hoogte van de bekostiging nog nader bepaald moet worden, met inachtneming van het bepaalde in de Verordening huisvesting voorzieningen onderwijs 2015 gemeente Wassenaar
2. Voorgesteld wordt te bepalen dat de (leegkomende) Den Deylschoon, Middelweg 31, de voorkeurslocatie is voor de tijdelijke huisvesting van de Herenwegschoon met ingang van het schooljaar 2016/2017.

Voorstel aan de Raad

Onderwerp

Sluiting Den Deylschool / uitbreiding en tijdelijke huisvesting Herenwegschool

Inleiding

Het bestuur van de vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs Wassenaar (PCOW) voelt zich genoodzaakt om de Den Deylschool vroegtijdig te sluiten. De leerlingen van de Den Deylschool moeten met ingang van het nieuwe schooljaar elders worden ondergebracht.

Formeel zijn alle kinderen geplaatst. Echter voor een deel geldt dit niet. De Herenwegschool heeft niet voldoende groeps-/lesruimten beschikbaar om deze toestroom van leerlingen onder te brengen. In dit verband is als tijdelijk alternatief de leegkomende Den Deylschool voorhanden. Echter het bestuur dringt bij de gemeente aan om ruimten in het Van Heeckerenhuis beschikbaar te stellen.

Het schoolbestuur heeft 21 juni jl. gebruik gemaakt van het (in)spreekrecht bij de commissie Mens en Maatschappij en om een oplossing gevraagd. Als handreiking heeft de commissie aan wethouder Zweerts de Jong gevraagd om een raadsvoorstel op te stellen, waarin de beoordeling van de uitbreiding van de Herenwegschool en de voor- en nadelen van de tijdelijke huisvestingsmogelijkheden op een rijtje worden gezet.

Beslispunten

1. De noodzaak van de uitbreiding van de Herenwegschool vast te stellen, met dien verstande dat omvang in m² en de hoogte van de bekostiging nog nader bepaald moet worden, met inachtneming van het bepaalde in de Verordening huisvesting voorzieningen onderwijs 2015 gemeente Wassenaar;
2. Te bepalen dat de (leegkomende) Den Deylschool, Middelweg 31, de voorkeurslocatie is voor de tijdelijke huisvesting van de Herenwegschool met ingang van het schooljaar 2016/2017.

Beoogd effect

In passende huisvesting voor de leerlingen van de Herenwegschool te voorzien.

Argumenten

1.1 De gemeente is verantwoordelijk om zorg te dragen voor passende huisvesting

Op grond van artikel 91 WPO (Titel IV, Bekostiging, Afdeling 3: Voorziening in de huisvesting) draagt de gemeenteraad onderscheidenlijk dragen burgemeester en wethouders ten behoeve van de door de gemeente in stand gehouden scholen en ten behoeve van de niet de door de gemeente in stand gehouden scholen zorg voor de voorzieningen in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente overeenkomstig het bepaalde in deze afdeling. Hij behandelt onderscheidenlijk zij behandelen daarbij de door de gemeente in stand gehouden scholen en de niet door de gemeente in stand gehouden scholen op gelijke voet. Met toepassing van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 gemeente Wassenaar, artikel 2, onderdeel a, sub 2 heeft het schoolbestuur een aanvraag voor uitbreiding van de capaciteit van de schoolgebouwen van de Herenwegschool ingediend.

1.2 Een afgewogen beoordeling van deze aanvraag is nog niet mogelijk

De bouwplannen zijn nog volop in ontwikkeling. De procedure volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) moet nog worden opgestart. Het schoolbestuur heeft de verbouwing, die naar verwachting 9 tot 12 weken in beslag gaat nemen, voor de zomervakantie van 2017 in de planning staan. Ook zijn de kosten van het project nog niet (volledig) in beeld. Dat geldt ook voor specificatie van de bouw- en onderhoudsactiviteiten. Een belangrijk onderdeel in de (financiële) beoordeling van de aanvraag in verband met de gewijzigde verantwoordelijkheden door de decentralisatie van het buitenonderhoud c.a. Voorafgaande aan de besluitvorming dient ook nog Op Overeenstemming Gerichte Overleg (OGOO) met de overige schoolbesturen te worden gevoerd.

1.3 De noodzaak van de uitbreiding staat vast

Uitbreiding wordt toegekend als de bestaande capaciteit van het schoolgebouw of de schoolgebouwen niet voldoende is voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven. De ruimtebehoefte is dan groter dan de beschikbare huisvestingscapaciteit. Het is aan het college te bepalen op welke wijze de gevraagde extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Onderhavige uitbreiding is het gevolg van een extra toename van het aantal leerlingen door het opheffen van de Den Deylschool. Het bekostigen van de uitbreiding is aan de orde wanneer wordt voldaan aan de bijlage I opgenomen criteria (noodzaak van de voorziening) en de gevraagde uitbreiding gelijk of groter is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde. Essentieel voor de beoordeling van de noodzaak van de uitbreiding is de leerlingenprognose. De leerlingenprognose vormt de basis voor de bepaling van de noodzaak en is van belang voor het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening nodig is. De uitbreiding van de Herenwegschool is een voorziening in de huisvesting als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, sub 2 van de Verordening voorzieningen huisvesting

onderwijs 2015 gemeente Wassenaar. De aanvraag is ontvankelijk en voldoet aan de gestelde criteria. De uitbreiding van de capaciteit is groter dan de drempelwaarde en wordt door de bijgestelde prognose voor een periode van meer dan 15 jaar bevestigd. De omvang van de uitbreiding en bekostiging zijn nog niet definitief vast te stellen. Hiervoor is een nadere afweging van de omstandigheden, uitgangspunten en gestelde criteria in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 gemeente Wassenaar vereist.

1.4 Het bestuur van PCOW staat onder druk

De Den Deylschool heeft te maken met een teruglopend aantal leerlingen. Sinds 2012 is de schoolpopulatie van 138 leerlingen afgenomen tot 73 leerlingen. Steeds meer ouders halen hun kind(eren) van de Den Deylschool af en kiezen voor de Herenwegschole. De kwaliteit van onderwijs op de Den Deylschool komt in de verdrinking. Door de grote onzekerheid bedraagt het ziekteverzuim onder het personeel >25%. Minder leerlingen leidt tot leegstand. Dit alles heeft een scheve verhouding tussen de uitgaven en de inkomsten tot gevolg.

1.5 Het bestuur van PCOW voelt zich genoodzaakt tot vroegtijdige sluiting

Aanvankelijk bestond het voornemen om per 1 augustus 2017 tot opheffing van de Den Deylschool over te gaan. De wetgeving maakt het namelijk mogelijk om een school gedurende 3 jaar onder de opheffingsnorm in stand te houden. Na deze periode is het zelfs mogelijk om een beroep op de gemiddelde schoolgrootte te doen. Dit is een uitzonderingsmogelijkheid om opheffing te voorkomen. Maar PCOW voelt zich hier niet toe in staat en acht zich door de omstandigheden genoodzaakt om een jaar eerder tot sluiting van de Den Deylschool over te gaan.

1.6 Een ingrijpende maatregel met een grote impact

De opheffing van een school is niet zonder gevolgen. Voor leerlingen, ouders/verzorgers, personeel en gemeente. Het bestuur van PCOW heeft de zorg voor het huisvesten van de leerlingen. Onder begeleiding van het bestuur hebben de ouders/verzorgers hun keuze voor een andere school in Wassenaar kenbaar gemaakt. De helft heeft daadwerkelijk een nieuwe plek gevonden. Echter de andere helft, die voor de Herenwegschole heeft gekozen, niet. De school heeft niet voldoende groeps-/lesruimten om de toestroom van deze leerlingen te huisvesten. De oplossing hiervoor moet worden gezocht in het uitbreiden van de capaciteit van het gebouw van de Herenwegschole.

2.1 Het voortijdig sluiten van de Den Deylschool stelt de gemeente voor een dilemma

De uitbreiding van de capaciteit van de Herenwegschole is niet op korte termijn gereed. De verbouwing staat pas voor de zomervakantie van 2017 gepland, omdat de ruimtelijke ordening (WABO) procedurele en bouwtechnische voorwaarden stelt. In de tussentijd moeten de leerlingen wel worden gehuisvest. Door de vroegtijdige sluiting van de Den Deylschool moet er

in een korte en krappe tijdspanne een oplossing komen en als overbrugging voor tijdelijke huisvesting worden gezorgd.

2.2 Ook een verantwoordelijkheid die voor rekening van de gemeente komt

Artikel 2, onderdeel a, van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 gemeente Wassenaar biedt het college in dit verband twee mogelijkheden, namelijk:

1. sub 3, een bestaande gebouw voor het huisvesten van een school geheel of gedeeltelijk in gebruik te geven;
2. sub 8, een ruimte in een schoolgebouw die een ander bevoegd gezag (school), dat juridisch eigenaar is, niet nodig heeft voor het huisvesten van de leerlingen dat op de school staat ingeschreven, in medegebruik te geven.

2.3 Er is geen bestaand gebouw (direct) beschikbaar

De toelichting op artikel 2, onderdeel a, sub 3 stelt dat het college een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan **beschikbaar** heeft. Het kan gaan om een onderwijsgebouw dat geheel leeg staat en nog een onderwijsbestemming heeft, maar ook om een niet-onderwijsgebouw. Bij ingebruikgeving van een onderwijsgebouw of een niet-onderwijsgebouw moet het gebouw geschikt zijn of geschikt gemaakt worden voor het onderwijs van de betreffende school. Feitelijk en formeel gesproken is er geen onderwijsgebouw of niet-onderwijsgebouw (directe) beschikbaar. De Den Deylschool is nog niet opgeheven. De overdracht, waarmee ook tijd is gemoeid, heeft nog niet plaatsgevonden. Daardoor kan de gemeente niet over over dit schoolgebouw beschikken. Het bestuur van PCOW is juridisch eigenaar van het schoolgebouw. Terwijl het Van Heeckerenhuis in gebruik is bij diverse verenigingen/organisaties (zie argument 2.4).

2.4 Voorkeur om de Den Deylschool (ook) na opheffing als overbrugging te blijven gebruiken

Dit schoolgebouw is ingericht voor onderwijsdoeleinden, beschikt over voldoende ruimten en is per direct beschikbaar. Het betreft een vertrouwde locatie en er is tegen relatief lage kosten in de huisvesting te voorzien.

Het schoolbestuur van PCOW is geen voorstander. Ouders oefenen grote druk op het bestuur van PCOW uit en ervaren de verkeersdruk op de route van de Herenwegschool naar de Den Deylschool als zeer gevaarlijk. Het bestuur vindt ook dat de afstand tussen de twee locaties de kwaliteit van het onderwijs geen goed doet. Deze emoties hebben negatieve bijwerkingen en beïnvloeden de sfeer nadelig.

Het bestuur dringt aan op ingebruikgeving van een deel van het Van Heeckerenhuis. Deze locatie is dicht(erbij) de Herenwegschool gelegen. Deze locatie biedt volgens PCOW een betere aansluiting op de Herenwegschool, waardoor de kwaliteit van het onderwijs meer is te garanderen. Er is sprake van minder verkeersdruk, minder emotie en daardoor ook minder druk vanuit de ouders op het schoolbestuur.

Het Van Heeckerenhuis is niet (direct) beschikbaar. De ruimten in het Van Heeckerenhuis zijn namelijk aan verschillende organisaties/verenigingen verhuurd. Aan het gebruik door deze organisaties/verenigingen van het Van Heeckerenhuis liggen huurovereenkomsten ten grondslag. De constatering dat de bezettingsgraad van het Van Heeckerenhuis laag is doet hier niets aan af. De gemeente heeft te maken met rechten en plichten die uit deze huurovereenkomsten voortvloeien. Om de beschikking over ruimten te krijgen moet er in overleg met de huurders worden getreden, in casu een projectorganisatie worden opgezet, om te onderhandelen over het openbreken, het compenseren van de medewerking en het garanderen in de toekomst van de huurovereenkomsten. Dit is een omvangrijke aanslag op de capaciteit en tijd van het ambtelijk apparaat en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Daarnaast komen ook de kosten voor het beschikbaar stellen en geschikt maken van de ruimten voor rekening van de gemeente. Verder zijn er nog de te maken kosten voor de verhuizing van de schoolinventaris van de Den Deylschool naar het Van Heeckerenhuis, alsook de inventaris van de betreffende organisatie(s)/vereniging(en) van het Van Heeckerenhuis naar de Den Deylschool (of intern of welke locatie dan ook). Tot slot stelt de verordening, in dit geval in bijlage 1 "beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen", deel A "Lesgebouwen", Algemeen, dat per voorziening onderwijshuisvesting de criteria van de noodzaak van de aangevraagde voorziening zijn beschreven. In het geval er sprake is van het bekostigen van een dislocatie, als tijdelijke huisvesting voor de situatie dat de hoofdvestiging te weinig capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten, stelt het college, voordat het besluit om de aanvraag te honoreren, vast of:

- de dislocatie gelet op het aantal leerlingen nog als aanvullende huisvesting voor de school noodzakelijk is;
- dat het mogelijk is alle leerlingen in de hoofdvestiging te huisvesten, eventueel met bouwkundige aanpassing, of
- dat er een andere geschikte of geschikt te maken locatie beschikbaar is.

Vastgesteld kan worden dat de aanvullende locatie tijdelijk nodig is, de hoofdvestiging na een bouwkundige aanpassing alle leerlingen kan huisvesten en dat er geen geschiktere locatie voorhanden is. Het gebouw van de Herenwegschool is (vooralsnog) als een geschikte locatie te beschouwen.

2.5 Is medegebruik de oplossing?

Er is sprake van leegstand in andere schoolgebouwen. Deze ruimte(n) kunnen gevorderd worden en beschikbaar worden gesteld, een en ander na voorafgaand overleg met het betreffende schoolbestuur. Maar door de voorgenomen opheffing van de Den Deylschool is de leegstand verminderd, want het overige deel van de uit te stromen leerlingen heeft tot minder leegstand in de andere schoolgebouwen geleid. Medegebruik is weliswaar nog mogelijk. Maar

de Herenwegschool is dan aangewezen op 3 locaties (1 hoofdlocatie en 2 locaties in medegebruik). Dit is volgens ons geen verantwoorde oplossing c.q. ontwikkeling.

Kanttekeningen

2.1 Een operatie niet gevrijwaard van emoties

De keuze van het bestuur van PCOW leidt tot hoogspanning. Al met al moeten in een zeer korte tijdspanne alle registers worden opengetrokken. Er wordt een enorm beroep op de flexibiliteit qua capaciteit, tijd, beoordeling, afwegingen en emoties van verschillende disciplines gedaan. Terwijl juist een gedegen voorbereiding op zijn plaats was geweest.

2.3 De overdracht vindt plaats op grond van het economisch claimrecht

Op het moment dat het schoolbestuur besluit dat het onderwijs in het schoolgebouw wordt beëindigd wordt het betreffende schoolgebouw "om niet" overgedragen aan de gemeente, of te wel "het schoolgebouw valt zonder verdere discussie terug aan de gemeente". Het economisch claimrecht is weliswaar geen wettelijk begrip en zodoende ook geen juridische status, maar vloeit voort uit artikel 110 WPO. Achtergrond van dit wettelijk uitgangspunt is dat de schoolgebouwen, met uitzondering van de zgn. eigendomsscholen met overheidsgeld zijn bekostigd. Met het "teruggeven" van het schoolgebouw aan de gemeente ontvangt de gemeente compensatie voor de tot op dat moment betaalde investeringskosten. De gemeente kan na deze overdracht het schoolgebouw aan een ander schoolbestuur toewijzen, of een andere bestemming geven.

2.4 Overweging om het speellokaal+ (de vml. Gymzaal) te benutten

Het speellokaal+ is wellicht voor een deel geschikt te maken voor het onderbrengen van de toestroom van leerlingen. Deze ruimte beslaat een aanzienlijk aantal vierkante meters (netto 162 m²). Belangrijk nadeel is dat de ruimte voor spelactiviteiten voor de onderbouw leerlingen en van de groepen 3 en 4 zullen worden beperkt. Ook zijn gemeenschappelijke activiteiten, waarvoor deze ruimte wordt benut minder of niet meer mogelijk.

Burgerparticipatie

Op overeenstemming gericht overleg (OGOO) voeren met de overige schoolbesturen.

Communicatie

Het bestuur van PCOW schriftelijk te informeren, alsook de overige schoolbesturen te berichten. Per direct met het schoolbestuur van PCOW in overleg te treden en afspraken vast te leggen over de tijdelijke huisvesting (in welke locatie dan ook) c.q. de overdracht van het gebouw van de Den Deylschool.

Financiën

In de begroting 2016 zijn geen middelen vrijgemaakt om in de uitgaven te voorzien. Voor 2017 is een PM-post opgenomen. Omdat deze is aangeleverd als niet-gekwantificeerde investeringsaanvraag is er niets mee gebeurd.

De aanvragen voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen worden op basis van de offertelijn vergoed. In het onderhavige geval is vooruitlopend –als indicatie- de hoogte van de normvergoeding bij benadering berekend en is een jaarlast van € 7.400,00 (afgerond), bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar, te verwachten. Deze kapitaallasten zullen bij een realisatie van de uitbreiding in (de zomer van) 2017 vanaf 2018 e.v. in de begroting worden meegenomen.

Over de daadwerkelijk te verstrekken vergoeding zal nog nader overleg worden gevoerd. Waarbij de criteria voor de omvang van de uitbreiding én de specificatie van de verbouwingactiviteiten t.b.v. de uitbreiding en de te treffen onderhoudswerkzaamheden, een belangrijke rol zullen spelen. Dit omdat de verantwoordelijkheden voor het treffen van huisvestingsvoorzieningen (=uitbreiding) en onderhoud (=aanpassing en onderhoud o.a. het dak) in verband met de decentralisatie van het buitenonderhoud c.a. naar de schoolbesturen, zijn veranderd.

Risico's

De overdracht van het schoolgebouw de Den Deylschool heeft uiteindelijk nog niet plaatsgevonden. De garantie dat er uit de overdracht onvoorziene omstandigheden of feiten voordoen is nu niet te geven.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester